DAD BAAD LEEDAHAY.

Waan fahansanahay oo joognay meesha aad hadda joogto, waxaanan rabnaa inaad ogaato inaadan keligaa ahayn.

Ogow kumanaan qoys ayaa halkan kuugu jooga safarkaaga, wax kasta oo kaa horeeyaba.

Khibradda HIE NICU waa mid gaar ah, waxaanan rabnaa inaan kula wadaagno agabka ku caawin kara, anagoo adeegsanayna shabakada taageerada asxaabta-faca, iyo iyadoo lala kaashanayo kooxdaada caafimaadka.

Waxaan leenahay waalidiin u heellan inay kula xiriiraan adiga oo ah waalid cusub safarkan, waxaana rajeyneynaa inaan ku baranno adiga iyo qoyskaaga.

Markaad diyaargarowdo, waxaan halkan u joognaa, 24/7, si aan kuu caawino.

HADAFKAYAGU

Si kor loogu qaado tayada nolosha carruurta iyo qoysaska ay saamaysay HIE - Hypoxic Ischemic Encephalopathy - iyada oo loo marayo wacyigelinta, waxbarashada iyo taageerada.

NAGU XIDHNOW

GOLAYAASHA FACEBOOK:
Facebook.com/groups/hopeforhie

WEBSITE:
HopeforHIE.org ama HIE.Support

NOO SOO DIR EMAIL:
outreach@hopeforhie.org

NOO SOO WAC:
248-238-8112

Hope for HIE waa la xaqiijiyay 501 (c) 3 aan faa'iido doon ahayn oo ka diiwaangashan IRS. Ururka waxaa si sharci ah loogu daray gobolka Michigan sanadkii 2013, waxaana maamula guddi maamul oo fadhigoodu yahay Mareykanka kaasoo kormeera hadafka, aragtida iyo barnaamijka ururka.

MAR WALBA RAJO AYAA JIRTA.

Wax kasta oo soo socda, ku raaxayso ogaanshaha in aadan kaligaa ahayn.

HOPE for HIE

SOCDAALKA NICU EE HIE:

HYPOXIC (OGSAJIIN LA'AANTA) ISCHEMIC (XAKAMAYNTA SOCODKA DHIIGGA) ENCEPHALOPATHY (SAAMAYNTA MASKAXDA)

SAFARKU WUU BILAABMAYAA

DHALASHADA

Ilmo ayaa dhasha - waxaa laga yaabaa inay la kulmeen HIE ka hor ama inta lagu jiro habka dhalmada. Qiimaynta buundooyinka APGAR, gaaska dhiiga xadhkaha, iyo xaalada ilmaha ayaa la sameeyaa si loo xaqiijiyo tuhunka HIE iyo in la eego haddii ilmuhu u qalmo hypothermia daweynta.

NICU IMAATINKA

Haddi ay ku jirto cisbitaalka dhalmada ama ambalaas ama helikobter, ilmaha waxa loo qaadaa NICU si loo qiimeeyo dheeraad ah iyo, haddii ay habboon tahay, si loo bilaabo habka qaboojinta daweynta hypothermic. Carruur badan ayaa u baahan waxqabadyo badan sida neefsashada iyo taageerada cadaadiska dhiigga, IV ee badhanka caloosha si ay u maamulaan daawooyinka, waxayna heli doonaan baaritaanka ogaanshaha neerfaha sida EEG, maadaama qallalka dhallaanka ay aad ugu badan yihiin HIE. Daawooyinka ayaa laga yaabaa in loo isticmaalo si loo xakameeyo qalalka iyo in ilmaha lagu ilaaliyo xasilooni iyo raaxo inta lagu jiro qaboojinta. Isbitaalo badan ayaa heli kara ilaha caafimaadka maskaxda ee NICU ee qoysaska, markaa hubi inaad la xiriirto shaqaalaha bulshada si aad u hesho ilahan.

HABKA QABOOJINTA

Haddii ilmuhu buuxiyo shuruudaha lagu qaboojinayo, waxaa la saarayaa buste qaboojin, duub, ama dabool qaboojinta madaxa 72 saacadood agagaarka 91ºF. Tani waa in la yareeyo jidhka oo diiradda saaro bogsashada jidhka maskaxda. Haddii aadan awoodin inaad xajiso dhallaankaaga xilliga qaboojinta, kala hadal kooxdaada siyaabaha kale ee loo sameeyo xusuus, isku xirnaan iyo daryeelka ilmahaaga inta lagu jiro qaybtan safarka.

MAALINTA MRI

Ka dib marka ilmuhu dib u kululeeyo, ama haddii aysan soo marin qaboojin, MRI sida caadiga ah waxaa la sameeyaa qiyaastii maalinta 5, inkastoo laga yaabo in la sameeyo goor hore ama ka dib, iyadoo ku xiran duruufaha. MRIs waxay tusi kartaa kooxda NICU halkaasoo maskaxdu ay la kulantay dhaawac ama dhaawac. MRI-yadu waxay leeyihiin xaddidaadyo, waana taladayada in aan loo qaadan sidii "dhagax la dhigay" isticmaalka saadaasha. Maadaama ay yihiin sawir waqtiga, iyo sida ay u koraan maskaxda ilmaha, waxaa laga yaabaa inaysan muujin dhammaan saameynta. HIE waxay leedahay natiijooyin ballaaran oo kala duwan.

UGU HOREEYA

Halka cisbitaalada qaarkood ay suurto galiyeen in lagu hayo ilmahaaga marka la qaboojinayo, haddii la qaboojiyo, carruur badan ayaan degganayn ku filan. Qabashada ugu horreysa waa daqiiqad furaha u ah qoysaska, waxayna dhici kartaa isla markiiba qaboojinta, ama dhawrka maalmood ama toddobaadka soo socda, iyadoo ku xidhan xasilloonida caafimaadka iyo dulqaadka taabashada ilmo kasta.

MUQADA NICU

Iyadoo ku xiran ilmaha iyo koorsadooda caafimaad, waxay si adag u shaqayn doonaan si ay uga soo kabtaan dhaawacii hore ee HIE. Qoysaska waa in lagu dhiirigeliyaa inay ka soo qayb galaan wareegyada maalinlaha ah kooxda. Dhallaanka qaarkood waxa laga yaabaa in ay ku quudiyaan naaska ama ay isticmaalaan dhalada, qaarna waxa laga yaabaa in ay u baahdaan tuubo quudinta oo sanka la galiyo ilaa caloosha. Haddii nuujinta/liqidda/gag-celinta ilmuhu maqan tahay ama daciifto, tuubo g-tube ah ayaa qalliin lagu dhejin karaa caloosha, oo u oggolaan in ilmuhu si badbaado leh ugu guuro guriga. Carruur badan ayaa u baahan doona ogsijiin dheeri ah muddo wakhti ah, waxayna ka shaqayn doonaan dhimista baahidooda waqti ka dib.

NICU DADINTA

Ugu dambeyntii, waa waqtigii laga saari lahaa NICU. NICU kastaa waxay leedahay shuruudo u gaar ah, iyo habraacyada sii deynta. Dhallaanku caadi ahaan waa inay awoodaan inay helaan nafaqo badbaado leh oo joogto ah hadday tahay naasaha, dhalada ama tuubada, oo ay la kulmaan horumarro caafimaad oo kale. Qoysaska intooda badan waxaa looga baahan yahay inay qaataan fasalada CPR-da ee dhallaanka, qoysaskana waa in lagu xidhaa inay la socdaan ballamaha daryeelka aasaasiga ah iyo kuwa takhasuska leh, adeegyada dhexgalka hore, taageerada bulsheed/dareenka qoyska si ay wakhtigan u baaraan, oo ay u bartaan calaamadaha qalalka ama dhibaatooyinka kale ee dhallaanka HIE halis ugu jiraan.

TAAGEERADA POST-NICU

Ku xidhida taageerada asaaga, sida ugu habboon NICU, ama ka dib marka ilmuhu guriga tago waxay wanaajin kartaa caafimaadka maskaxda iyo waaya-aragnimada waalidnimo. Ku xidhida qoysaska kale ee soo maray khibradda gaarka ah ee HIE NICU waxay awood siin kartaa waalidiinta inay si dheeraad ah u fahmaan, uga baaraandegaan, una aqbalaan xaalada ay soo mareen. Kooxaha taageerada NICU ee isbitaallada ayaa sidoo kale aad waxtar u leh. Iyo, iyada oo loo marayo faragelinta hore, kooxo badan oo waalidiin ah ayaa ku caawin kara inay fahmaan arrimaha khatarta ah iyo waxyaabaha kale ee safarkan.